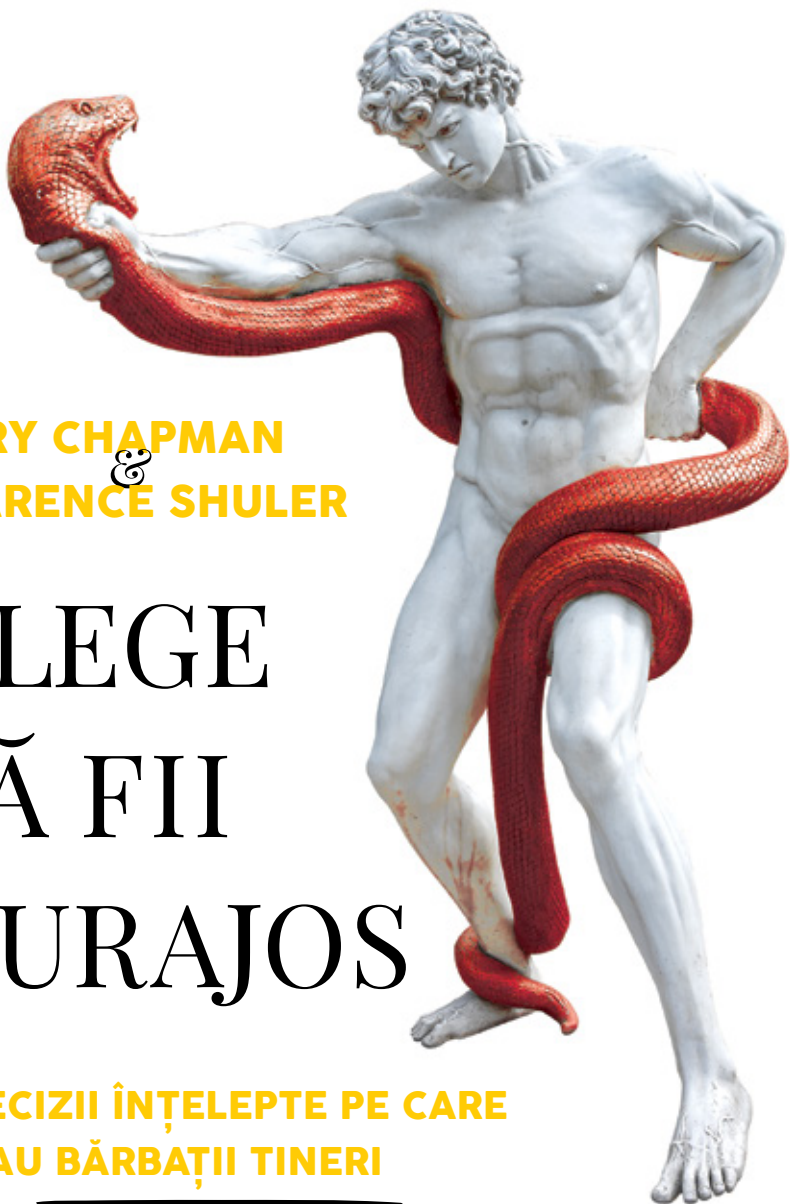

DE LA AUTORUL BESTSELLERULUI

Cele cinci limbaje ale iubirii

GARY CHAPMAN
&
CLARENCE SHULER

ALEGE SĂ FII CURAJOS

**11 DECIZII ÎNTELEPTE PE CARE
LE IAU BĂRBAȚII TINERI**

DECIZIA ÎNȚELEAPTĂ # 1

Alege să primești înțelepciunea de la părinți sau adulți de încredere

Viața nu ne-a fost dată pentru a o trăi în singurătate. Când suntem tineri, noi, băieții, avem nevoie de înțelepciunea taților și a mamelor noastre. Altfel, suntem tentați să luăm decizii mai degrabă prin prisma sentimentelor proprii decât în urma analizării unor fapte reale. Sau am putea fi convinși de oameni rău intenționați să facem alegeri distructive, și astfel să devenim sclavii acestora, ajungând la bunul lor plac. Mii de bărbați tineri sunt atrași pe calea dependenței de către traficanți de droguri și șefi ai unor bande care le promit experiențe distractive, incitante, dar asemenea oferte nu sunt bazate niciodată pe adevăr. Întotdeauna dependența ajunge să te distrugă.

La modul ideal, fiecare copil ar trebui să aibă un tată și o mamă care să se iubească și să se sprijine reciproc, iar ambii părinți să își îngrijească laolaltă copiii cu dragoste și înțelepciune. Când acest lucru se întâmplă, cei mici cresc și se transformă, la rândul lor, în adulți responsabili și iubitori, care acționează spre a face lumea mai bună. Chiar dacă la prima vedere pare o afirmație banală, au fost întreprinse numeroase cercetări pentru a dovedi adevărul acestui fapt, după cum vei afla în curând.

Și totuși, mulți copii au fost martori la divorțul părinților lor. Chiar și acei părinți excelenți, care își iubesc nespuns copiii, nu îi pot feri întotdeauna pe micuții lor de conflictele conjugale. Dr. William Pollack, psiholog la Universitatea Harvard, a descoperit faptul că, atunci când tatăl părăsește familia, adeseori fiul ajunge să fie afectat de o lipsă periculoasă de disciplină și control, neavând în preajmă modelul unui bărbat – un model pe care să îl urmeze.*

De asemenea, există cazurile acelor copii care nu și-au văzut tații niciodată, din cauza faptului că părinții lor nu au fost căsătoriți. Mii de copii au crescut în familii monoparentale.** Mulți dintre aceștia nu vor ajunge să își cunoască tatăl și nici nu vor ști cum este să fii iubit de unul. Potrivit datelor obținute de National Center for Children in Poverty, băieții fără tată „sunt expuși de două ori mai mult decât restul la abandonul școlar“, „de două ori mai mult decât alții la riscul de a face închisoare“, iar probabilitatea ca ei să necesite un tratament pentru probleme de comportament și emoționale este de patru ori mai mare, comparativ cu băieții care îl au alături pe părintele lor.***

Făcând referire la rezultatele unui studiu amplu, efectuat în aproape toate căminele din SUA, cu privire la factorii care influențează anii următori din viața copiilor, David

* William Pollack, *Real Boys: Rescuing Our Sons from the Myths of Boyhood*, Random House, New York, 1998. (N. a.)

** Citește mai multe pe marginea subiectului în Roger Clegg, „Latest Statistics on Out-of-Wedlock Births“, în *National Review*, 11 octombrie 2013, <http://www.nationalreview.com/corner/360990/latest-statistics-out-wedlock-births-roger-clegg>. (N. a.)

*** „The Fatherless Generation – Statistics“, <https://thefatherlessgeneration.wordpress.com/statistics/>. (N. a.)

Leonhardt, editorialist la *The New York Times*, notează că al doilea cel mai important factor determinant (după venitul familiei) îl constituie prezența într-o familie a ambilor părinți. „În mod evident, structura unei familii are un efect major în dezvoltarea copiilor, în special a băieților“, punctează Leonhardt.*

De obicei, copiii din familiile monoparentale sunt crescuți de mame, bunici, mătuși sau, în anumite cazuri, sunt încredințați unor părinți adoptivi. Acesta este motivul pentru care noi credem cu tărie că în viața fiecărui băiat trebuie să existe un tată – cel natural sau măcar unul adoptiv. Cineva a afirmat odată: „Oferă-i unui băiat exemplul bărbatului adevărat și nu va da greș niciodată în viață.“ Ceea ce ne dorim este ca tu să găsești modelul „bărbatului adevărat“, unul pe care să te poți bizui. Tocmai de aceea am denumit acest prim capitol „Alege să primești înțelepciunea de la părinți sau adulți de încredere“.

Desigur, nimeni nu are posibilitatea de a-și alege părinții. Noi ne-am dori din suflet ca fiecare copil să se bucure de șansa de a avea alături un tată și o mamă care, iubindu-se unul pe celălalt, să le poată dărui toată dragostea și înțelepciunea lor celor cărora le-au dat naștere. Din acest motiv, în calitate de consilieri, ne-am dedicat viețile sfătuirii cuplurilor de a învăța cum să se iubească și să se ajute reciproc, oferindu-le astfel copiilor lor exemplul a ceea ce înseamnă o căsnicie fericită.

* David Leonhardt, „A one-question quiz on the poverty trap“, în *The New York Times*, 4 octombrie 2018, <https://www.nytimes.com/2018/10/04/opinion/child-poverty-family-income-neighborhood.html>. (N. a.)

Atunci când erai de-o șchioapă, tatăl tău sau mama ta, ori părinții adoptivi, au luat deciziile în locul tău. Ei au hotărât ce să mănânci și ce să bei. Ei au hotărât ce haine să îmbraci. Ei au ales patul în care ar fi bine să dormi. Însă, pe măsură ce ai crescut, te-au lăsat treptat să iei unele decizii pe cont propriu. Au început să îți ceară părerea: „Ai vrea să te uiți la un film, sau preferi să te joci cu mingea?” Ți-au propus să alegi între două variante convenabile. Acum ai crescut, iar părinții nu mai pot fi mereu lângă tine. Trebuie să faci singur o mulțime de alegeri.

Întrebarea este: vei reuși să iei decizii înțelepte? Iată motivul pentru care scriem această carte. Ne dorim ca tu să iei decizii înțelepte – decizii care să te conducă spre o viață plină de realizări importante. Câtă vreme ești tânăr, ai nevoie de înțelepciunea celor mai în vârstă. Dacă, de exemplu, ai vrea să te descurci printr-un oraș unde te-ai mutat de foarte puțin timp, ar fi absurd să crezi că o poți face tot atât de bine ca o persoană care trăiește acolo de mulți ani. Dar dacă locuiești cu tatăl tău sau cu mama ta, ei pot fi sursa ta de înțelepciune. Nu sunt perfecți, însă cu siguranță cunosc mai multe aspecte ale vieții decât ai reușit tu să descoperi deocamdată.

Dacă nu ai tată, cum poți găsi oare un bărbat demn de încredere? Sfatul nostru este ca, înainte de toate, să porți o discuție în acest sens cu mama ori cu bunica ta. Este posibil ca vreuna dintre ele să cunoască o persoană care ar putea să reprezinte un model pozitiv pentru tine – un unchi, un bunic sau alt membru al familiei. Al doilea loc unde ar trebui să cauți un bărbat responsabil și competent este biserica. Mulți dintre bărbații care participă în mod constant la activitățile bisericii au luat decizii înțelepte în viața lor și probabil că ar fi dispuși să-ți întindă o mână. Chiar dacă ne repetăm, sugestia

noastră este să o rogi pe mama ta să te ajute să găsești un bărbat în familia ei sau în cadrul bisericii. (Și un sfat adresat mamelor care citesc aceste rânduri: întotdeauna să aveți pe cineva care să verifice discret, încă o dată, moralitatea celor aleși să fie mentorii fiilor voștri.) O altă sursă, în Statele Unite, o reprezintă organizația nonprofit Big Brothers. Această organizație caută să vină în sprijinul adolescenților care simt nevoia să existe în viața lor un model de bărbat înțelept, făcând tot posibilul să le recomande tinerilor astfel de oameni integri.

Dacă citești cartea de față și discuți ideile de aici cu tatăl tău natural, cu tatăl adoptiv sau cu alt bărbat de încredere, vei fi în măsură să iei acele decizii juste și curajoase care să te conducă spre o viață bogată în realizări.

Eu (Clarence) am avut norocul de a-l avea lângă mine pe tata. În primii ani ai copilăriei, m-a învățat cât de importantă este munca și cât de mult contează să fii punctual. De asemenea, exemplul său mi-a demonstrat că este esențial ca tatăl să își întrețină familia, indiferent de sacrificiul personal. De la el am învățat cum trebuie tratată o femeie, observând cum se purta cu mama. Zâmbea când ea îl alinta, numindu-l „ursulețule drag“. De la el am învățat ce înseamnă angajamentul căsătoriei, deoarece nu a plecat niciodată de lângă mama. Iar mama mi-l lăuda mereu: „Tatăl tău este un om grozav.“ Și cred că într-adevăr așa l-a considerat, de vreme ce nu s-a recăsătorit după moartea lui.

Îmi amintesc că unul dintre lucrurile pe care mi le-a spus tatăl meu a fost: „Indiferent cât de bogat sau sărac e un om, îți poți da seama de calitatea lui dacă îți ține promisiunile.“ Tata nu era prea vorbăreț. Nu mi-a declarat niciodată: „Te

iubesc, fiule!“ Mi-am dorit adesea să fi rostit acele cuvinte. Foarte rar m-a felicitat pentru realizările mele – poate chiar niciodată. Pe când aveam 15 ani și eram membru al echipei de baschet All-Star de la Wake Forest University, am primit cupa acordată pentru cel mai bun procentaj de aruncări libere, fiind aclamat la scenă deschisă de întreaga asistență. Iar tot ce a reușit să-mi spună tatăl meu atunci a fost: „N-ai vrea o Coca-Cola?“ M-am plâns mamei, spunându-i că tata pare să nu mă iubească. Ea m-a asigurat că iubirea lui pentru mine nu poate fi pusă la îndoială, dar că nici tatăl *lui* nu îi mărturisise vreodată, în cuvinte, că îl iubește. „Ar fi cam greu să îți spună ceva ce nici el nu a auzit de la părintele său“, mi-a explicat mama, apoi a continuat: „Tatăl tău este foarte mândru de tine, doar că nu știe cum să ți-o spună.“

Cuvintele acestea au fost ca o muzică dulce pentru urechile mele, așa că am crezut-o pe mama și m-am resemnat. Totuși, **în sinea mea, mi-am promis că, dacă mă voi căsători vreodată și voi avea copii, le voi spune că îi iubesc cât de des voi putea.** Iată că am acum trei fiice, și în fiecare zi le spun cât de dragi îmi sunt. Tatăl meu nu a fost un om perfect. Am remarcat la el lucruri pe care eu nu le-aș face, dar în orice caz îi sunt extrem de recunoscător că mi-a fost tată. A murit pe când eu tocmai împlineam 20 de ani.

Tatăl meu adoptiv

La vârsta de 14 ani l-am întâlnit pe Gary Chapman. Era conducătorul activităților destinate tinerilor la o biserică locală. Împreună cu prietenul meu James, participam la o astfel de activitate, organizată într-un liceu patronat de biserică. Luând inițiativa, Gary a făcut tot posibilul să intre în vorbă cu mine, dând târcoale terenului nostru de baschet, un loc

care nu îi era nicidecum familiar. Dar scopul lui Gary nu era acela de a mă impresiona cu înzestrările sale într-ale sportului. Venise acolo, de fapt, să mă cunoască. Am început să particip la întâlnirile săptămânale pentru tineret, cu dorința de a asculta discursurile lui Gary. Ceea ce m-a impresionat în cel mai înalt grad a constat în faptul că arăta un interes sincer în ce mă privește.

Simțeam că îi pasă cu adevărat de persoana mea, de viața mea. Era primul om din afara familiei care dovedea un interes autentic față de mine. Nu înțelegeam exact din ce motiv, dar gândul că un bărbat adult se preocupă de soarta mea îmi dădea o senzație de bine. Foarte curând m-am simțit chiar cel mai norocos băiat din lume, fiindcă, între 14 și 20 de ani, am ajuns în situația de a avea doi tați. Iar după moartea tatălui meu natural, Gary a devenit figura paternă, tatăl meu adoptiv. Și asta a rămas la fel de atunci.

Plecarea la facultate a însemnat pentru mine mutarea din Carolina de Nord la Chicago, în Illinois. Chiar dacă între noi intervenise o distanță uriașă, aveam siguranța că mă puteam baza oricând pe Gary. Am ținut legătura în permanență și m-a ajutat în privința cheltuielilor de școlarizare. Ulterior, la nunta mea, l-am rugat să-mi fie cavaler de onoare. Acum, fiicele mele îl consideră bunicul lor, iar Gary le iubește ca și când ar fi propriile-i nepoate.

Acum sunt sigur că înțelegi de ce cred cu ardoare în necesitatea ca un băiat să aibă alături un tată sau un alt bărbat valoros, demn de încredere. **Tinerii au nevoie de înțelepciunea bărbaților mai în vârstă.**

Eu (Gary) am fost unul dintre copiii extrem de norocoși, dat fiind că am avut un tată și o mamă care și-au petrecut viața împreună timp de 62 de ani. S-au iubit unul pe celălalt și ne-au iubit pe mine și pe sora mea. Ne lua cu ei la biserică în fiecare duminică. Se îngrijeau să avem posibilitatea de a participa la activități pentru tineret pe parcursul săptămânii. Tatăl meu nu era doar un om bisericos; el căuta cu adevărat să trăiască împlinind voia Domnului. Credea în rolul său de tată care își iubește, își susține și își încurajează soția, care își iubește, își susține și își încurajează copiii. Pe lângă familie, era implicat în viața comunității, dedicându-și o mare parte din energie, bani și timp pentru a aduce mai mult bine în existența altora. Tata m-a învățat să hrănesc găinile, să cultiv plante și să îngrijesc grădina. Mi-a arătat cum se cosește iarba, cum se tund pomii și m-a învățat să merg pe bicicletă.

Tata a lucrat într-o fabrică de confecții; acolo se făceau prosoape, cearșafuri și fețe de pernă. În acea fabrică se muncea 24 de ore pe zi. Unii dintre angajați veneau la lucru la ora 7:00 și terminau la ora 15:00. A doua tură intra imediat după aceea și ieșea la ora 23:00. Iar al treilea schimb – cel de noapte – era între orele 23:00 și 7:00.

Tatăl meu a ales să lucreze în acesta din urmă. L-a preferat pentru că astfel putea fi acasă după-amiaza, când noi ne întorceam de la școală. Așa că muncea noaptea, dormea ziua și se trezea după orele prânzului, ca să fie mereu împreună cu noi în cursul după-amiezii și al serii. Pe vremea aceea, copil fiind, nu conștientizam ce sacrificiu enorm însemna asta. Dar acum, privind în urmă, îi sunt profund recunoscător că a ales să-și petreacă tot timpul liber cu mine și cu sora mea.

După ce m-am căsătorit, viața m-a binecuvântat cu un fiu și o fiică. Pe atunci lucram în comitetul administrativ al unei biserici, fiind la început lider de tineret, iar apoi consilier. Cred că nu vei fi surprins când îți voi spune că mi-am aranjat programul astfel încât să pot fi acasă după-amiaza, când soseau copiii, ca să îmi petrec alături de ei toate acele ore rămase din zi. Mi-aș dori ca fiecare băiat să aibă un tată la fel de devotat. **Sunt perfect conștient că mulți tineri nu au parte de un astfel de tată.** Din acest motiv, eu și Clarence suntem adepți fervenți ai ideii că un băiat care nu se poate bucura de apropierea tatălui său are nevoie de un alt bărbat puternic în preajmă, în stare să-i ghideze viața. Chiar dacă el nu va avea timpul necesar pentru a sta efectiv cu tine, precum un tată prezent în aceeași casă, ar putea totuși să te învețe câteva lucruri, ar putea să asiste la meciurile sau la lecțiile tale de muzică, ar putea să te asculte când simți nevoia să vorbești cu cineva. De asemenea, i-ar fi cu puțință să te ajute să iei decizii înțelepte. **Nu ai nicio vină dacă tatăl tău nu locuiește cu tine. Dar ai responsabilitatea de a vorbi cu mama ta, cu bunica ta sau cu alți adulți din familie, rugându-i să îți recomande un bărbat integru, demn de încredere, care are generozitatea de a-ți împărtăși din înțelepciunea sa.**

Ce poți învăța de la tatăl tău ori de la alți bărbați înțelepți

- Fă întotdeauna ceea ce ai promis.
- Acordă-i fiecărui om importanța cuvenită și valorifică-ți la maximum timpul și energia.

- Amintește-ți că în viață nu contează celebritatea sau bogăția. Viața înseamnă să știi cum să îți folosești calitățile pentru a-i ajuta pe ceilalți.
- Lubește-i pe oameni, chiar și atunci când te dezamăgesc.
- Pune-L pe Dumnezeu pe primul loc în viața ta și urmează învățăturile lui Iisus.
- Nu îți plânge de milă.
- Nu uita niciodată că ești singurul responsabil pentru deciziile tale, iar mai departe va trebui să trăiești cu efectele acestora.
- Spune întotdeauna adevărul.

Astfel de lucruri trebuie să învețe un băiat – adolescent sau tânăr – de la un tată iubitor ori de la un alt bărbat înțelept. La finalul fiecărui capitol, îți punem la dispoziție o listă de întrebări la care să reflectezi, pentru a înțelege mai bine fiecare decizie pe care o iei, precum și consecințele acesteia. Te încurajăm să nu ții întrebările doar pentru tine; le poți discuta cu tatăl tău sau cu un adult inteligent și responsabil. Reține că viața nu trebuie trăită în singurătate!

ÎNTREABĂ-TE...

1. Cum ai descrie relația cu tatăl tău? Sunteți apropiați? Ce anume apreciezi la el?
2. Care ar fi câteva dintre lucrurile pe care consideri că tu le-ai face altfel decât părintele tău?
3. Dacă tatăl tău este un tată absent, ce părere ai despre el – și de ce?
4. Cum ai descrie relația cu mama ta?
5. Care sunt lucrurile pe care ai dori să le înveți de la tatăl tău sau de la un alt bărbat?
6. Ce fel de tată ți-ar plăcea să fii tu însuși?